

Ministerstvo kultury

Maltézské náměstí 471/1
118 01 Praha 1

NPU - ústřední pracoviště

Došlo: 15.1.2013 12:29

Č. j.: **NPU-302/3467/2013**

Listů: 1 Příloh: 4

01000195286

Telefon: 257 085 111

Fax: 224 318 155

E-mail: epodatelna@mkcr.cz

Obec Klášterec nad Orlicí
Klášterec nad Orlicí 122
561 82 Klášterec nad Orlicí

Váš dopis značky

Naše značka

MK 76427/2012 OPP

Vyřizuje/linka

Růžičková Ivana Mgr. / 463

V Praze dne: 30.11.2012

Věc: Sloup se sochou Panny Marie a sochami sv. Jana Nepomuckého a sv. Barbory na p.č. 1052/2, k.ú. a obec Klášterec nad Orlicí, okres Ústí nad Orlicí, Pardubický kraj – rozhodnutí o prohlášení za kulturní památku

V příloze Vám zasíláme rozhodnutí Ministerstva kultury č.j.: MK 76427/2012 OPP ve výše uvedené věci.

Mgr. Petra Ulbrichová
vedoucí oddělení ochrany kulturních památek
v odboru památkové péče Ministerstva kultury

Příloha: 1x rozhodnutí Ministerstva kultury č.j.: MK 76427/2012 OPP ze dne 30.11.2012

Stejnopis rozhodnutí:

Národní památkový ústav, ústřední pracoviště
Národní památkový ústav, ú.o.p. v Pardubicích
Krajský úřad Pardubického kraje, oddělení kultury a památkové péče
Městský úřad Žamberk, odbor regionálního rozvoje a územního plánování

Ministerstvo kultury
odbor památkové péče
Maltézské náměstí 1
118 01 Praha 1 - Malá Strana
IČO: 00023671

Ministerstvo kultury

Maltézské náměstí 471/1
118 11 Praha 1

MKCRX005EK1U

Telefon: 257 085 111
Fax: 224 318 155
E-mail: epodatelna@mkr.cz

Rozhodnutí nabylo právní moci: 28. 12. 2012

V Praze dne 30.11.2012
Č.j.: MK 76427/2012 OPP

za správnost: *hizic*

ROZHODNUTÍ

Ministerstvo kultury jako příslušný orgán státní správy na úseku státní památkové péče

prohlašuje

podle ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, oba ve znění pozdějších předpisů, sloup se sochou Panny Marie a sochami sv. Jana Nepomuckého a sv. Barbory na p.č. 1052/2, k.ú. a obec Klášterec nad Orlicí, okres Ústí nad Orlicí, Pardubický kraj,

za kulturní památku.

V tomto řízení je dle § 27 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, účastníkem řízení: Obec Klášterec nad Orlicí, Klášterec nad Orlicí 122, 561 82 Klášterec nad Orlicí, IČ: 00279021.

Nedílnou součástí výroku tohoto rozhodnutí je popis a fotodokumentace věci a zakres umístění do kopie katastrální mapy.

Odůvodnění

Ministerstvo kultury obdrželo dne 23.2.2012 od Obce Klášterec nad Orlicí, podnět k prohlášení sloupu se sochou Panny Marie a sochami sv. Jana Nepomuckého a sv. Barbory na p.č. 1052, k.ú. a obec Klášterec nad Orlicí, okres Ústí nad Orlicí, Pardubický kraj, za kulturní památku. Jako odůvodnění navrhovatel uvádí: „Domníváme se, že tento mariánský sloup postavený dle historických záznamů v roce 1721 je významnou historickou památkou v naší obci, dále se jedná o jednu z dominant středu obce. Sloup nechal postavit místní mlynář Ondřej Buchtel a je důkazem zručnosti místních kameníků a sochařů.“

Ministerstvo kultury si dopisem č.j. MK 13895/2012 OPP ze dne 27.2.2012 vyžádalo odborné stanovisko Národního památkového ústavu k tomuto podnětu. Ten v dopise č.j. NPÚ-361/18660/2012 ze dne doporučuje prohlášení předmětného sloupu za kulturní památku a uvádí: „Jedná se o datovanou, nesignovanou ukázkou regionálně podmíněného kamenosochařského díla původně z 1. pol. 18. století, v úpravě z 80. let 19. století, jednoho z významných sochařských děl v regionu, které svojí vazbou na donátora, místního mlynáře a jeho vnuka (finančního komisaře) i faktem, že opravu prováděl doložený místní kameník, pomáhá spoluvytvářet paměť místa, v širším kontextu je svěbytným projevem evropské kultury. Sousoší má také urbanistický význam, akcentuje významné místo, kde hlavní komunikace překračuje řeku, a dotváří soubor památkově chráněných objektů – areálu kostela a domu čp. 4, které tvoří přirozené centrum obce. ... V literatuře uvedeno i znění nedochovaného latinského nápisu, chronogramu, datujícího opravu do r. 1791 a zápis z farní pamětnice, uvádějící, že sochu dal původně postavit zdejší mlynář, její autor je neznámý. Také uvádí zbytky štafírování a fakt, že socha byla postavena na obecním gruntu vedle mostu. Na zásadní úpravě sousoší se podílel kameník Vít Kalous ze Zbudova a štafíroval ji Václav Víšek z Ústí nad Orlicí. Pamětní kniha zaznamenává ještě opravu v r. 1934, její autor byl Pavel Musil.“

Dle § 3 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů se k tomuto podnětu vyjádřil i příslušný krajský a obecní úřad obce s rozšířenou působností.

Městský úřad Žamberk, odbor regionálního rozvoje a územního plánování, ve svém stanovisku č.j. 7644/2012/REUP ze dne 26.3.2012 souhlasí s prohlášením této věci za kulturní památku a uvádí: „Mariánský sloup svým pojetím a zpracováním navazuje na podobná sochařská díla vyskytující se ve zdejší oblasti a bezesporu představuje hodnotný, pohledově se uplatňující prvek umělecké povahy, umístěný v zastavěném území obce. Sloup stojí u hlavní silnice, na břehu řeky Divoké Orlice, vedle nemovitosti čp. 4, která je prohlášena za kulturní památku pod rejstříkovým číslem: 12815/6-6018 a poblíž kostela Nejsvětější Trojice, zapsaného v ÚSKP pod rejstříkovým číslem: 20546/63932, se kterými tvoří významnou pohledovou osu při pohledu ze silnice na České Petrovice. Na čelní desce soklu sloupu je patrný nápis: „Přestavěl, zvýšil a ozdobil 1883 František Buchtel C. K. FINANČNÍ KOMISAŘ narozen v č. 5 zde 15. května 1802 tuto do ONDŘEJE BUCHTELA 1721 postavenou sochu. Obnoveno roku 1934. Vít Kalous kameník“. Jedná se o datovanou ukázkou sloupu se sochou Panny Marie s dítětem a sochami sv. Jana Nepomuckého a sv. Barbory na bocích. Sochařská výzdoba sloupu je dokladem úrovně tvorby místních kamenosochařských dílen.“

Krajský úřad Pardubického kraje, oddělení kultury a památkové péče, ve svém stanovisku č.j. KrÚ-36599/2012 OŠKT OKPP ze dne 6.6.2012 doporučuje prohlášení výše uvedeného sloupu za kulturní památku a uvádí: „Jedná se o sochu Panny Marie (Madony) stojící na sloupu s korintskou hlavicí na hranolovém soklu s profilovanou římsou. Tato část věci pochází z roku 1721. V roce 1883 byl celý sloup posazen na vysoký bosovaný podstavec a ozdoben sochami sv. Jana Nepomuckého, sv. Barbory a nápisovými deskami. Tento objekt je obehnan železným mřížovým plotem v rozích osazeným do kamenných sloupků. Sloup stojící v urbanisticky dominantní poloze v centru obce u mostu přes řeku Orlici je hodnotným dokladem spojení barokního sochařství s uměním konce 19. století. V tomto ohledu jde o jeden z mála příkladů na území Pardubického kraje, v případě sloupu o případ jediný. Památková hodnota spočívá zejména v dobré umělecké úrovni díla a také v urbanistické rovině, protože sloup tvoří důležitý prvek v organismu historického středu obce.“

Správní orgán dále obdržel doklad vlastnictví formou čestného prohlášení od Obce Klášterec nad Orlicí ze dne 1.11.2012. Z tohoto dokumentu je dále zřejmé, že od podání podnětu došlo k rozdělení pozemku p.č. 1052, na kterém se předmětný sloup nacházel a v současnosti má dotčená část pozemku p.č. 1052/2.

Dopisem č.j. MK 71852/2012 OPP ze dne 8.11.2012 bylo účastníkovi řízení sděleno, že Ministerstvo kultury zahajuje řízení o prohlášení sloupu se sochou Panny Marie a sochami sv. Jana Nepomuckého a sv. Barbory na p.č. 1052/2, k.ú. a obec Klášterec nad Orlicí, okres Ústí nad Orlicí, Pardubický kraj, za kulturní památku, a že byly shromážděny dostatečné podklady k rozhodnutí. Dle § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, mu tímto bylo umožněno, aby se před vydáním rozhodnutí vyjádřil k uvedeným podkladům i ke způsobu jejich zjištění, případně navrhl jejich doplnění. Účastník tohoto svého práva ve stanovené lhůtě nevyužil.

Po vyhodnocení výše uvedeného dospělo Ministerstvo kultury k závěru, že se jedná o kvalitní, autorsky neurčené, kamenosochařské dílo z 1. pol.18. století, dále doplněno ve 2. pol. 19. století. Věc dokládá nejen charakter dobové regionální produkce sochařských děl venkovského prostředí a jejich vývoj, ale i donátorské aktivity a projevy religiozity v této oblasti. Sloup taktéž tvoří výrazný prvek umístěný v historické části obce. Pro své hodnoty umělecké, historické a jako projev tvůrčích schopností a práce člověka splňuje podmínky ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) zákona 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, pro prohlášení věci za kulturní památku.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podle ustanovení § 152 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, podat ve lhůtě 15 dnů od jeho doručení rozklad. Lhůta pro podání rozkladu počíná běžet podle § 40 odst. 1 písm. a) správního řádu den následující po dni, kdy bylo toto rozhodnutí doručeno. Doručení písemnosti upravuje § 23 a § 24 správního řádu, který stanoví, že nebyl-li adresát tohoto rozhodnutí zastižen, rozhodnutí se uloží v provozovně provozovatele poštovních služeb. Jestliže si adresát uložené rozhodnutí ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy bylo rozhodnutí k vyzvednutí v provozovně provozovatele poštovních služeb připraveno, nevyzvedne, považuje se rozhodnutí podle § 24 odst. 1 správního řádu za doručené posledním dnem této lhůty (od tohoto dne běží v tomto případě lhůta pro podání rozkladu). Doručení písemnosti pomocí datové schránky upravuje § 17 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, který rovněž stanoví přednostní doručování dokumentů prostřednictvím datové schránky. Nepřihlásí-li se adresát do své datové schránky ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán do datové schránky, považuje se tento dokument za doručený posledním dnem této lhůty. O rozkladu proti tomuto rozhodnutí rozhoduje ministr kultury. Rozklad se podává u Ministerstva kultury na výše uvedenou adresu.

Mgr. Petra Ulbrichová

vedoucí oddělení ochrany kulturních památek
v odboru památkové péče Ministerstva kultury

Fotodokumentace a popis věci:

Sloup se sochou Panny Marie a sochami sv. Jana Nepomuckého a sv. Barbory na p.č. 1052/2, k.ú. a obec Klášterec nad Orlicí, okres Ústí nad Orlicí, Pardubický kraj
Nedílná součást rozhodnutí č.j.: MK 76427/2012 OPP ze dne 30.11.2012.

Datce: 1721, doplnění v r. 1883

Materiál: pískovec

Popis: Robustní hranolový podstavec pojednaný pásovou rustikou má zvýrazněné, plasticky vystupující střední pole, zdobené stylizovanými neoslohovými rozvilinami, které obsahuje dekorativní, původně zlacený nápis ve znění: „*Přestavěl, zvýšil a ozdobil / 1883 / František Buchtel / C.K. finanční komisař / narozen v č.5 zde 15. května 1805 / tuto od / Ondřeje Buchtela / 1721 / postavenou sochu.*“ Jiným písmem pod ním uveden drobnější nápis: *obnoveno roku 1934.* Na dolní obrubě nápisového pole je uvedena signatura: *Vít Kalous / kameník*“. Podstavec ukončuje nevýrazná rovná římsa. Na podstavci uprostřed je vztyčen antikizující sloup s hranolovým postamentem, na jehož čelní straně je nápis: *REFV / GIUM / PECCATO / RUM.* Nad ním je upevněna kovová dekorativní konzola s novodobou lucernou, k níž je dokonce po povrchu veden kabel elektrického vedení.

Na jeho soklu je úzký obdélný rámec s reliéfem ležící světice s křížem v rukou. Vysoký dřík sloupu je hladký, s entazí a volutovou hlavicí, na níž je postavena socha Madony, s Ježíškem v náručí, který v ručkách drží pravděpodobně jablko a kříž.

U paty sloupu vlevo je na nízkém soklu umístěna socha sv. Jana Nepomuckého v tradičním ikonografickém provedení s biretem na hlavě, krucifixem, plechovou palmovou ratolestí a svatozáří s pěticí hvězd (na soklu nápis *S. JOANES NEP*, na povrchu nevýrazné stopy polychromie) a vpravo socha sv. Barbory s kalichem v ruce a drátěnou svatozáří (na soklu nápis *S. BARBARA M*, nezřetelné stopy polychromie a zlacení).

Rozměry: Výška podstavce vč. římsy: 223 cm, půdorysné rozměry uprostřed 63 x cca 215 cm; v úrovni římsy 86 x 222 cm. Nápisové pole vč. lemující stezky 86 x 150 cm. Výška soch po stranách cca 130 cm, jejich sokl s nápisem cca 17 cm. Výška vlastního sloupu vč. soklu a hlavičky je cca 4,1 m, výška sochy Madony odhadem odpovídá výšce obou postranních soch. Celková výška je tedy téměř 8 metrů.

Stav: S výjimkou povrchových prachových depotů a řas a ojedinělých lokálních mechanických poškození (chybějící roh římsy soklu sloupu, defekt kolem kovového čepu pod hlavicí sloupu), je celek v poměrně dobrém stavu. Vlivem přímého vystavení povětrnostním vlivům, je zachování povrchových úprav (polychromie a zlacení) pouze fragmentární. Kovové doplňky (palmová ratolest, svatozáře, křížek Jezulátka) jsou korodované. Madoně svatozář chybí (zachován jen nosný trn).

Fotodokumentace:

Zákres věci do kopie katastrální mapy:

Sloup se sochou Panny Marie a sochami sv. Jana Nepomuckého a sv. Barbory na p.č.
1052/2, k.ú. a obec Klášterec nad Orlicí, okres Ústí nad Orlicí, Pardubický kraj
Nedílná součást rozhodnutí č.j.: MK 76427/2012 OPP ze dne 30.11.2012.

